

J. de Jager

No. 5.43

BEDRIJFSRESULTATEN
VAN DE GROTE ZEEVISSERIJ

Definitieve cijfers 1974
en voorlopige cijfers 1975

September 1976

Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Visserij en Bosbouw

75637JR1974-1975

Overzicht van uitgebrachte verwante publikaties:

Continue reeksen:

- No. 5.21 Bedrijfsresultaten van de grote zeevisserij
(definitieve cijfers 1970 en 1971)
- No. 5.30 Bedrijfsresultaten van de grote zeevisserij
(definitieve cijfers 1972, voorlopige cijfers
1973)
- No. 5.36 Bedrijfsresultaten van de grote zeevisserij
(definitieve cijfers 1973, voorlopige cijfers
1974)
- No. 5.19 Visserij in cijfers 1972
- No. 5.26 Visserij in cijfers 1973
- No. 5.34 Visserij in cijfers 1974
- No. 5.40 Visserij in cijfers 1975

Inlichtingen:

- No. 149 Raming van de bedrijfsresultaten van de
Nederlandse zeevisserij in 1975 (januari 1975)
- No. 153 Herziene raming van de bedrijfsuitkomsten van
de Nederlandse zeevisserij in 1975 (november
1975)
- No. 154 Raming van de bedrijfsuitkomsten van de
Nederlandse zeevisserij in 1976 (december 1975)

Mededelingen en overdrukken:

- No. 127 De Nederlandse zeevisserij op de drempel van
een nieuw tijdvak (juni 1975)
- No. 141 Economische effecten van verschillende quote-
ringsregimes voor haring (maart 1976)

Inhoud

	Blz.
WOORD VOORAF	5
INLEIDING	7
1. VLOOT, REDERIJEN EN UITGEOEFENDE VISSERIJEN	8
1.1 Vlootbestand 1974	8
1.2 Vlootbestand 1975	8
1.3 Rederijen en uitgeoefende visserijen	8
2. AANVOER, BESOMMING EN VISGRONDEN	14
2.1 Aanvoer en besomming	14
2.2 Visgebieden	14
2.3 Besomming per periode	15
2.4 Aanvoer en besomming per vissoort	17
2.5 Haringaanvoer en opbrengst in 1974 en 1975	17
3. BEDRIJFSRESULTATEN TOTALE GROTE ZEEVISSERIJ	21
3.1 Bedrijfskosten van onderzochte en niet in het onderzoek opgenomen schepen	21
3.2 Aanvoer en besomming per groep schepen	21
3.2.1 Zijtrawlers	22
3.2.2 Hek- en kleine vriestrawlers	22
3.2.3 Grote vrieshektrawlers	23
3.3 Bedrijfsresultaten per groep schepen	24
4. BEDRIJFSRESULTATEN GEMIDDELD PER SCHIP	29
4.1 Methode van onderzoek	29
4.2 Aanvoer, besomming en kosten van vrieshek- trawlers 1.180 - 1.320 pk in de periode 1971 - 1975	29
4.3 Analyse van de kostenstijgingen	31
4.3.1 Gasolie	31
4.3.2 Overige kosten	32
SUMMARY	42

Woord vooraf

Dit rapport vormt de voortzetting van de reeks publikaties over de grote zeevisserij, waarvan het laatste verscheen in augustus 1975, onder no. 5.36.

In dit verslag zijn de definitieve, gedetailleerde bedrijfsuitkomsten over 1974 opgenomen, alsmede de voorlopige, globale resultaten over 1975. Voorts zijn ter vergelijking een aantal gegevens vermeld over enkele jaren vóór 1974.

De in dit rapport aangebrachte specificatie heeft zowel betrekking op de aanvoer en besomming als op de kosten. Ten aanzien van de aanvoer en de besomming is een spreiding naar visgronden opgenomen.

In een tijdsbestek waarin internationale quoteringsregelingen de vrijheid van het vissen op volle zee aanzienlijk beperken, is het van groot belang over gedetailleerde cijfers betreffende kosten en opbrengsten te beschikken. Hierdoor kan zonodig een indruk worden verkregen van nadelige effecten van deze regelingen op korte termijn, terwijl deze cijfers ook de basis vormen voor z.g. voor-calculaties.

Het tot stand komen van dit soort publikaties is in hoge mate afhankelijk van de medewerking van het bedrijfsleven zelf. Een woord van dank aan die reders ter grote zeevisserij die hun gehele administratie aan het LEI ter inzage stelden, is hier zeker op zijn plaats.

Het onderzoek is op de afdeling Visserij en Bosbouw uitgevoerd door J. de Jager; met medewerking van E.W. Dijks.

De Directeur

(A. Maris)

Den Haag, september 1976

Inleiding

Doel van dit rapport is inzicht te verschaffen in de door de rederijen ter grote zeevisserij met de exploitatie van vissersschepen behaalde resultaten.

Het onderzoek is beperkt tot de exploitatieresultaten van de schepen; de resultaten van de handels- en verdere nevenactiviteiten zijn buiten beschouwing gelaten. De rederijen en schepen die bij het onderzoek zijn betrokken, zijn zodanig gekozen, dat het resultaat van dit onderzoek een aanvaardbaar beeld geeft van de gehele Nederlandse grote zeevisserij. Per ultimo 1975 was 64% van de rederijen en 68% van de schepen bij het onderzoek betrokken.

Het aantal rederijen is in de periode 1970 t/m 1975 van 18 tot 14 verminderd, het aantal schepen van 78 naar 44. Onder invloed van internationale maatregelen betreffende vangstbeperkingen, daalde in 1975 het aantal schepen van 68 naar 44.

In deze jaren is in het vlootbestand een groot aantal, meest verouderde, zijtrawlers vervangen door een kleiner aantal grote vrieshektrawlers. Het zwaartepunt van de visserijactiviteiten werd tevens verlegd naar visgronden buiten de Noordzee.

Door overschakeling op moderne hektrawlers uitgerust met diepvriesinstallaties en door verandering van visgronden, is sinds 1970 over het algemeen een daling in de totale hoeveelheid aangevoerde produkten voorkomen. De aanvoer kon sindsdien zelfs worden vergroot. Er vond een verschuiving plaats van demersale vissoorten (rond- en platvis) naar pelagische (haring en makreel) en van verse en gezouten produkten naar diepgevroren produkten. Een en ander leidde tot hogere totale besommingen.

De vermeerdering van de totale besomming is slechts ten dele kostendekkend geweest voor de, zeker na 1972, zeer sterk gestegen loon- en materiaalkosten. In de jaren 1973 t/m 1975 bedroeg het bruto-overschot 14,1, 10,7 en 10,6 mln. gld. Na aftrek van de volgens LEI-maatstaven berekende financierings en afschrijvingskosten was het netto-tekort resp. 2,3, 9,5 en 12 mln. gld. In het verschil tussen bruto en nettoresultaat speelden afschrijving en rente vaartuigen van de nieuwbouw in genoemde jaren een bijzonder grote rol, namelijk 4,2, 6,5 en 10,9 mln. gld.

In de hoofdstukken 1 t/m 3 is een beeld gegeven van de grote zeevisserij in zijn geheel, o.a. wat betreft samenstelling van de vloot, aanvoer en besomming, exploitatiekosten en visgronden.

Hoofdstuk 4 ten slotte geeft een overzicht van verschillende groepen schepen die het gehele desbetreffende jaar in de vaart waren.

1. Vloot, rederijen en uitgeoefende visserijen

1.1 Vlootbestand 1974

Het aantal schepen bleef in 1974 ongewijzigd; 4 zijtrawlers en 1 vrieshektrawler werden vervangen door 5 nieuwe vrieshektrawlers. Door deze vervanging was per ultimo 1974 het totale motorvermogen en het tonnage van de vloot tot 86.800 pk. en 23.300 b.r.t. gestegen.

1.2 Vlootbestand 1975

In de loop van 1975 werd door het merendeel van de rederijen gebruik gemaakt van de saneringsmogelijkheden van het O.- en S.-fonds, om scheepstonnage tegen vergoeding van bepaalde bedragen per bruto register ton, aan de Nederlandse Visserij te onttrekken.

Door sanering werden 28, meest verouderde en onrendabele, schepen met een totaal motorvermogen en scheepstonnage van 27.600 pk. en 8.200 b.r.t. afgevoerd. Met deze afvloeiing was een rijkspremie van ongeveer 9 mln. gld. gemoeid.

Als voorlopige afsluiting van de in 1971 ingezette nieuwbouwgolf kwamen in de maanden april, mei en juni 1975 nog 4 nieuwe vrieshektrawlers in de vaart.

De ingrijpende mutaties hebben t.a.v. het vlootbestand hun sporen achtergelaten. Per ultimo 1975 was het aantal schepen, het totaal motorvermogen en het tonnage nog resp. 65, 78 en 73% van dat per ultimo 1974. Analooq hieraan daalde ook het aantal arbeidsplaatsen in de grote zeevisserij met ruim 200 man. De gemiddelde leeftijd per vaartuig werd gunstiger door verjonging van de vloot, het gemiddeld motorvermogen en de scheepsinhoud per vaartuig steeg van 1.276 naar 1.543 pk. resp. van 343 naar 388 b.r.t. (zie tabel 1.1).

1.3 Rederijen en uitgeoefende visserijen

Gedurende 1974 en 1975 staaften 3 rederijen het visserijbedrijf, waarvan 2 wegens sanering van hun vloot.

In beide jaren waren de uitgeoefende visserijen (trawl-, boomkor- en spanvisserij) en andere activiteiten (o.a. vrachtvaart) gelijk aan voorgaande jaren, hoewel de boomkorvisserij op platvis in de grote zeevisserij een aflopende zaak is. In 1975 werd nog door 13 schepen aan deze visserij deelgenomen en momenteel (midden 1976) slechts door 2 schepen.

Tabel 1.1 Overzicht van de rederijen en de trawlervloot naar vestigingsplaats
(toestand per 31 december)

	1970	1971	1972	1973	1974	1975
Aantal rederijen:						
Scheveningen	6	5	5	5	5	4
Katwijk	8	8	8	7	7	6
Vlaardingen	2	2	2	2	2	2
IJmuiden	2	3	3	3	2	2
Totaal	18	18	18	17	16	14
Aantal vaartuigen in bedrijf:						
Scheveningen						
Zijtrawlers	26	22	20	16	15	2
Hektrawlers	1	-	-	-	-	-
Vrieshektrawlers	5	7	8	10	12	10
Totaal Scheveningen	32	29	28	26	27	12
Katwijk						
Zijtrawlers	12	11	9	4	4	1
Hektrawlers	9	10	9	8	8	7
Vrieshektrawlers	2	2	4	7	8	10
Totaal Katwijk	23	23	22	19	20	18
Vlaardingen						
Zijtrawlers	14	14	14	14	11	5
Hektrawlers	1	1	1	-	-	-
Vrieshektrawlers	-	-	-	1	2	3
Totaal Vlaardingen	15	15	15	15	13	8
IJmuiden						
Zijtrawlers	6	3	2	2	2	-
Vrieshektrawlers	2	4	5	6	6	6
Totaal IJmuiden	8	7	7	8	8	6
Alle plaatsen						
Zijtrawlers	58	50	45	36	32	8
Hektrawlers	11	11	10	8	8	7
Vrieshektrawlers	9	13	17	24	28	29
Totaal vaartuigen	78	74	72	68	68	44
Totaal motorvermogen in pk	75.000	75.300	76.500	80.400	86.800	67.900
Totaal inhoud in b.r.t.	25.100	23.900	23.200	22.700	23.300	17.100
Totaal aantal opvarenden	826	870	860	840	812	593
Gemiddelden per vaartuig:						
Motorvermogen in pk	961	1.018	1.063	1.183	1.276	1.543
Inhoud casco in b.r.t.	322	323	322	334	343	388
Ouderdom casco in jaren	11	10	10	10	10	7
Ouderdom motor in jaren	10	9	10	9	8	7
Meetbrieflengte in meters	41	41	42	42	43	46
Aantal opvarenden	11,5	11,7	11,9	12,3	11,9	13,5

Tabel 1.2 Technische gegevens van de vloot per 31 december 1974

Vaartuiggroep	Aantal schepen per vestigingspl. v.d.rederij	Gemiddelde leeftijd in jaren	Gemidd. inhoud casco in b.r.t.	Gemidd. motor- verm.in pk.	Gemidd. meetbr.- lengte in meters		
Zijtrawlers:							
500 - 750 pk	Sch.	2	18	18	244	750	38
	Kw.	2	18	18	274	675	40
	Vl.	4	17	17	269	688	38
800 - 1.000 pk	Sch.	8	17	13	299	966	41
	Kw.	2	15	5	229	875	35
	Vl.	6	10	11	326	1.000	41
1.100 - 1.500 pk	IJm.	2	16	16	313	900	41
	Sch.	5	13	2	313	1.340	41
	Vl.	1	16	1	259	1.200	38
Alle zijtrawlers		32	15	11	286	961	39
Hektrawlers:							
950 - 1.200 pk	Kw.	8	9	9	297	1.101	39
Alle hektrawlers		8	9	9	297	1.101	39
Vrieshektrawlers:							
1.180 - 1.320 pk	Sch.	6	8	8	378	1.230	47
	Kw.	4	9	9	354	1.200	44
	Vl.	1	10	10	345	1.200	43
	IJm.	2	9	9	369	1.320	46
1.600 pk	Kw.	1	7	7	382	1.600	46
2.000 - 2.300 pk	Sch.	6	1	1	461	2.000	51
	Kw.	3	1	1	485	2.300	52
	Vl.	1	-	-	477	2.000	53
	IJm.	3	2	2	464	2.000	52
2.700 pk	IJm.	1	-	-	527	2.700	53
Alle vrieshektrawlers		28	5	5	420	1.686	49
Alle vaartuigen:							
	Sch.	27	11	7	344	1.308	44
	Kw.	20	9	8	331	1.261	42
	Vl.	13	12	11	316	1.012	41
	IJm.	8	7	7	410	1.643	48
Totaal		68	10	8	343	1.276	43

Tabel 1.3 Technische gegevens van de vloot per 31 december 1975

Vaartuiggroep	Aantal schepen per vestigingspl. v.d. rederij		Gemiddelde leeftijd in jaren		Gemidd. inhoud casco in b.r.t.	Gemidd. motorverm. in pk.	Gemidd. meetbr.-lengte in meters
			casco	motor			
Zijtrawlers:							
800 - 1.000 pk	Sch.	2	13	12	310	1.000	41
	Kw.	1	13	3	198	850	32
	Vl.	5	10	12	325	1.000	41
Alle zijtrawlers		8	12	11	306	981	40
Hektrawlers:							
950 - 1.200 pk	Kw.	7	10	10	292	1.109	37
Alle hektrawlers		7	10	10	292	1.109	37
Vrieshektrawlers:							
1.180 - 1.320 pk	Sch.	3	8	8	372	1.253	46
	Kw.	4	10	10	354	1.200	44
	Vl.	1	11	11	345	1.200	43
	IJm.	2	10	10	364	1.320	46
1.600 pk	Kw.	1	8	8	382	1.600	46
2.000 - 2.300 pk	Sch.	7	2	2	464	2.000	51
	Kw.	5	1	1	507	2.300	53
	Vl.	2	1	1	441	2.050	51
	IJm.	3	3	3	464	2.000	52
2.700 pk	IJm.	1	1	1	527	2.700	53
Alle vrieshektrawlers		29	5	5	434	1.803	49
Alle vaartuigen:							
	Sch.	12	5	5	415	1.647	48
	Kw.	18	7	7	365	1.473	43
	Vl.	8	8	9	357	1.288	43
	IJm.	6	5	5	443	1.890	50
Totaal		44	7	7	388	1.543	46

Tabel 1.4 De rederijen en de vloot per 31 december 1974 naar grootte der rederijen en sloopstypen

Aantal vaartuigen per rederij	Aant. reder.	Zijtrawlers pk		Hektrawlers pk		Vrieshektrawlers pk			
		500-750	800-1000	1100-1500	950-1200	1180-1320	1600-1700	2000-2300	2700
1	4	-	2	-	1	1	-	-	-
2	1	-	2	-	-	-	-	-	-
3	2	-	1	-	-	2	-	3	-
4	3	4	2	-	1	3	1	1	-
5	2	-	2	-	-	3	-	4	1
6	2	-	1	5	6	-	-	-	-
10	1	-	2	-	-	4	-	4	-
12	1	4	6	1	-	-	-	1	-
Totaal	16	8	18	6	8	13	1	13	1
w.v. deelnemers	10	6	12	1	7	8	1	7	1
-----									
in hoofdzaak:									
trawlvisserij	55(41)	6(5)	12(11)	1(1)	8(7)	13(8)	1(1)	13(7)	1(1)
boomkorvisserij	13(2)	2(1)	6(1)	5(-)	-	-	-	-	-

( ) betreft deelnemers

Tabel 1.5 De rederijen en de vloot per 31 december 1975 naar grootte der rederijen en scheepstype

Aantal vaartuigen per rederij	Aant. reder. vaart.	Zijtrawlers pk		Hektrawlers pk		Vrieshektrawlers pk			
		500-750	800-1000	1100-1500	950-1200	1180-1320	1600-1700	2000-2300	2700
1	4	-	3	-	-	1	-	-	-
2	3	-	-	-	1	2	-	3	-
3	2	-	-	-	-	2	-	4	-
4	1	-	-	-	-	1	-	2	1
5	1	-	-	-	-	2	1	2	-
6	2	-	5	-	6	-	-	1	-
7	1	-	-	-	-	2	-	5	-
Totaal	14	-	8	-	7	10	1	17	1
w.v. deelnemers	9	-	6	-	6	7	1	9	1
-----									
in hoofdzaak:									
trawlvisserij	42(29)	-	6(5)	-	7(6)	10(7)	1(1)	17(9)	1(1)
boomkorvisserij	2(1)	-	2(1)	-	-	-	-	-	-

( ) betreft deelnemers

2. Aanvoer, besomming en visgronden

2.1 Aanvoer en besomming

Ondanks een in totaal hogere aanvoer en besomming, waren de gemiddelde aanvoer en besomming per schip dat volledig aan de visserij deelnam in 1975 lager dan in het voorgaande jaar. Wat de aanvoer betreft vormden de grote vrieshektrawlers hierop een uitzondering; deze schepen voerden nl. in het voorjaar van 1975 grote hoeveelheden kleine makreel aan uit de Keltische Zee en het Bristolkanaal.

De stijging van de totale aanvoer en besomming moet - behalve als gevolg van het intensiever bevissen van de Keltische Zee (makreel) en de wateren nabij de Ierse Westkust (haring) en bij de Fär Öereilanden (rondvis) - vooral worden toegeschreven aan het in de vaart komen van de nieuwbouw-vrieshektrawlers in 1974 en 1975.

Tabel 2.1 Aantal schepen en Besomming in mln. gld.

	1974	1975	1974	1975
Beide jaren volledig in de vaart	35	35	65,1	63,0
Een der jaren onvolledig in de vaart (exclusief nieuwbouw) 1)	36	24	26,3	13,1
Nieuwbouw	5	9	2,5	22,8
Aan de visserij deelgenomen	76	68	93,9	98,9
1) w.v. gesaneerde schepen	29	24	23,9	13,1

2.2 Visgebieden

De zijtrawlers verbleven grotendeels het gehele jaar op de Noordzee; enkele schepen ondernamen gedurende de maanden augustus t/m december enkele reizen naar de Hebriden, Keltische Zee en, ter afsluiting van het haringseizoen, naar het Engels Kanaal. Voor de hektrawlers zonder diepvriesinstallatie geldt hetzelfde; in het haringseizoen werd de spanvisserij uitgeoefend uitsluitend op de Noordzee en aan het eind van het jaar in het Engels Kanaal.

Wat de vrieshektrawlers betreft, verkregen de kleine vriezers 58% van hun aanvoer en 51% van hun besomming van buiten de Noordzee gelegen gebieden; voor de grote vriezers waren deze percentages resp. 81 en 76%.

2.3 Besomming per periode

Tijdens de wintervisserij werd in 1975, vooral door de zij-, hek- en kleine vrieshektrawlers aanzienlijk minder rondvis tegen een lagere opbrengstprijs dan in 1974 aangevoerd. Hier stond weliswaar een verhoging van de makreelaanvoer tegenover, doch deze bracht een zodanig geringe prijs op dat niet voorkomen kon worden dat de totale winterbesomming in 1975 beneden het niveau van voorgaande jaren bleef.

In het 2e halfjaar van 1975 werd echter een dusdanige haringaanvoer bereikt, dat zowel de verminderde opbrengst van de wintervisserij als het wegvallen van de platvisaanvoer t.o.v. 1974, ruimschoots werden goedge maakt.

Tabel 2.2 Aanvoer en besomming naar vangstgebied en besomming per periode (in procenten)

	1970	1971	1972	1973	1974	1975
Aanvoer:						
Noordzee	79	64	48	42	56	37
Keltische Zee	13	16	13	17	11	18
Hebriden	2	12	28	35	28	22
Overige gebieden 1)	6	8	11	6	5	23
	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Besomming:						
Noordzee	81	64	51	51	67	48
Keltische Zee	13	18	13	14	5	11
Hebriden	2	11	25	30	24	21
Overige gebieden 1)	4	7	11	5	4	20
	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
Besomming per periode:						
Januari t/m april	22	26	24	20	24	19
Mei, wintervisserij	4	2	3	2	3	2
Subtotaal wintervisserij	<u>26</u>	<u>28</u>	<u>27</u>	<u>22</u>	<u>27</u>	<u>21</u>
Mei t/m september	50	51	49	55	56	56
Oktober t/m december	24	21	24	23	17	23
Subtotaal haringsseizoen	<u>74</u>	<u>72</u>	<u>73</u>	<u>78</u>	<u>73</u>	<u>79</u>
Totaal	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

1) Voornamelijk Ierse Westkust, Bristolkanaal, Engels Kanaal, Ierse Zee en Fär Oër.

Tabel 2.3 Aanvoer en opbrengst van de grote zeevisserij 1970
t/m 1975

	1970	1971	1972	1973	1974	1975
Aanvoer in mln. kg						
Haring:						
gezouten in kantjes	22,3	18,6	22,0	26,1	20,4	21,5
vers	5,4	5,7	7,2	8,6	4,4	3,0
diepgevroren	3,3	4,7	9,1	18,0	16,0	24,8
Subtotaal	31,0	29,0	38,3	52,7	40,8	49,3
Makreel:						
gezouten in kantjes	0,9	1,2	2,0	0,9	2,0	1,5
vers	3,1	3,6	4,0	4,5	1,7	1,9
diepgevroren	0,7	1,2	2,0	3,3	4,3	10,5
Subtotaal	4,7	6,0	8,0	8,7	8,0	13,9
Vis:						
rondvis enz. vers	29,2	28,3	26,3	14,4	16,9	13,2
rondvis enz. diepgevr.	0,7	0,7	1,7	4,1	4,3	5,7
tong	1,0	0,9	1,2	0,7	0,5	0,2
overige platvis	3,7	3,6	4,4	3,0	2,3	1,2
Subtotaal	34,6	33,5	33,6	22,2	24,0	20,3
Totaal	70,3	68,5	79,9	83,6	72,8	83,5
Opbrengst in mln. gld.						
Haring:						
gezouten in kantjes	29,5	27,9	28,6	34,9	33,1	32,1
vers	3,5	3,5	4,4	6,6	2,9	2,3
diepgevroren	4,8	6,6	10,7	22,0	22,3	37,1
Subtotaal	37,8	38,0	43,7	63,5	58,3	71,5
Makreel:						
gezouten in kantjes	0,6	0,9	1,6	0,7	1,8	1,3
vers	1,6	1,6	2,0	2,2	0,8	0,6
diepgevroren	0,5	0,6	1,2	2,2	2,5	5,0
Subtotaal	2,7	3,1	4,8	5,1	5,1	6,9
Vis:						
rondvis enz. vers	16,8	19,1	19,9	15,2	20,7	13,3
rondvis enz. diepgevr.	0,3	0,4	0,7	1,7	2,2	3,5
tong	6,3	5,9	8,2	5,0	3,9	1,7
overige platvis	3,3	3,5	5,4	5,1	3,7	2,0
Subtotaal	26,7	28,9	34,2	27,0	30,5	20,5
Totaal 1)	67,2	70,0	82,7	95,6	93,9	98,9

Bron: CBS, LEI

1) Na aftrek uitkering opvangfondsen.

2.4 Aanvoer en besomming per vissoort

Het visgebied van de grote zeevisserij is vanaf 1970 sterk gewijzigd. In 1970 was nog 79% van de aanvoer en 81% van de besomming afkomstig van de Noordzee; in 1975 nog slechts 37 en 48%.

Door verlegging van visgebieden naar, buiten de Noordzee gelegen wateren, waar overwegend haring en makreel worden gevangen, is het aandeel van deze wateren in de totaalaanvoer verhoogd. Ten grondslag aan deze verschuiving lag de grotere haringvangsten in het begin van de zeventiger jaren in andere gebieden dan de Noordzee, in samenhang hierbij de groei van het aantal grote vrieshektrawlers en de vermindering van het aantal overige vaartuigen met een beperktere actieradius, en tevens de daling van de rondvisaanvoer.

Om voor de jaren 1974 en 1975 een inzicht te verkrijgen in de aanvoer en besomming, per vissoort, per visgebied, is grafiek 2.1 (blz. 18) opgesteld. Uit deze grafiek komt bij de Noordzee het verhogende opbrengsteffect van de maatjesharing en platvis naar voren, zij het dat het effect voor wat haring betreft afgezwakt is door de aanvoer van goedkopere kwaliteiten later in de tijd. Voor de platvis is het effect in 1975 voor een deel teniet gedaan door vermindering van de aanvoer van deze vissoort.

Verder blijkt o.m. dat de makreelaanvoer vanuit de Keltische Zee, in 1975 is toegenomen, voor deze vissoort werd echter een beduidend lagere opbrengst verkregen dan voor makreel afkomstig uit andere gebieden, en de toegenomen visserij-intensiteit in de overige gebieden.

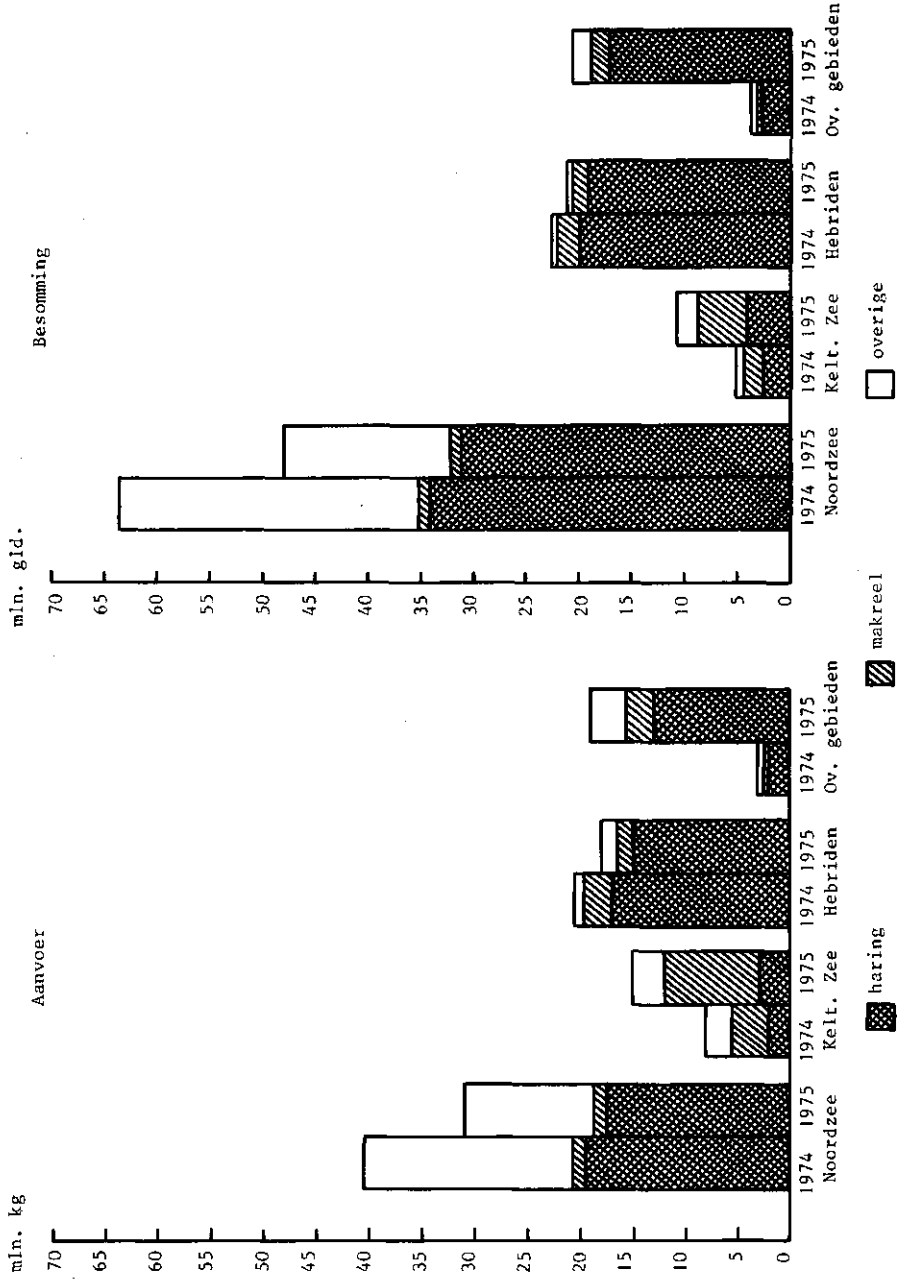
In tegenstelling tot de Noordzee, waar de aangevoerde overige vissoorten nagenoeg uitsluitend de bekende rond- en platvissoorten in verse vorm omvatten, bestaan de uit andere gebieden aangevoerde overige vissoorten voornamelijk uit sprot, pilchards, kevers, horsmakreel en baars in diepgevroren toestand.

2.5 Haringaanvoer en opbrengst in 1974 en 1975

Op haring werd gevist in de Noordzee, Keltische Zee, Hebridengebied, Ierse Zee, gebieden nabij de Ierse Westkust, in het Bristolkanaal en, aan het eind van het jaar, in het Engels Kanaal.

In 1975 is de haringaanvoer en-besomming t.o.v. 1974 gestegen met resp. 8,5 mln. kg en 13,2 mln. gld. De diepvriesaanvoer gaf een verhoging te zien met 8,8 mln. kg en een waardestijging van 14,8 mln. gld., de gezouten haring in tonnen een aanvoervergroting met ruim 1 mln. kg en een waardedaling met 1 mln. gld., en de verse haring een aanvoerdaling van 1,4 mln. kg en een vermindering van de waarde met 0,6 mln. gld. (voornamelijk spanvisserij).

Grafiek 2.1 Aanvoer en besomming in mln. kg en mln. gid.per visgebied, per soort, 1974 en 1975

Tabel 2.4 Aanvoer en waarde haring per visgebied in mln. kg en mln. gld.

	1974		1975	
	aanvoer	waarde	aanvoer	waarde
Noordzee	19,5	33,8	17,8	32,0
(waarvan: augustus)	(10,6)	(12,4)	(1,9)	(3,3)
(waarvan: november)	(0,1)	(0,1)	(6,4)	(5,5)
Hebriden en Keltische Zee	16,4	19,0	15,1	18,9
Ierse Westkust	0,1	0,1	9,5	11,6
Bristolkanaal en Ierse Zee	1,1	1,4	1,4	2,8
Engels Kanaal	0,8	0,8	2,4	2,3
Totaal	40,8	58,3	49,3	71,5

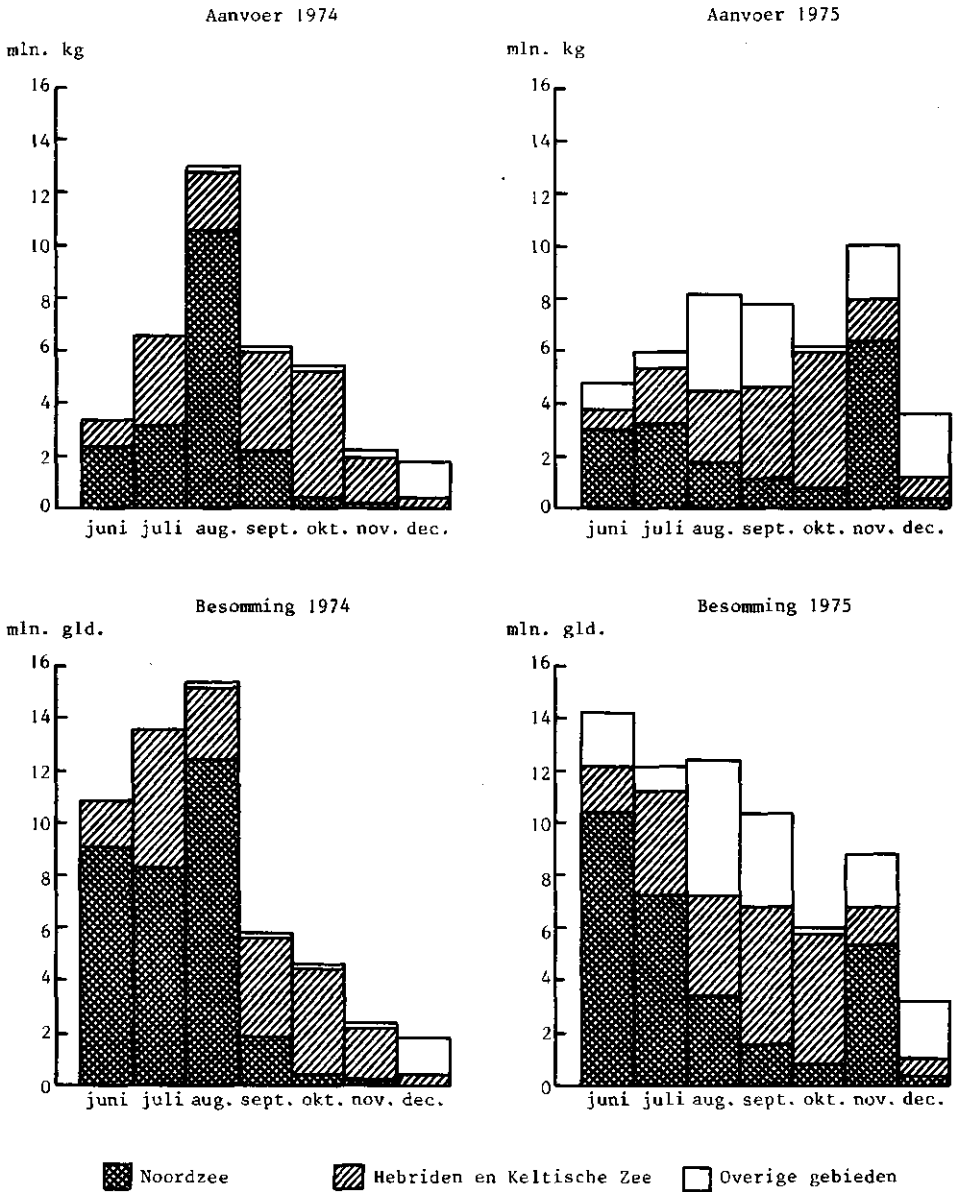
In vergelijking met voorgaande jaren is de gemiddelde opbrengstprijis (per kantje) van haring in tonnen gedaald, en die van diepgevroren haring (per emmertje c.q. pak) gestegen. Er wordt steeds meer maatjesharing in diepgevroren toestand aangevoerd. In 1975 visten er in de maatjestijd alleen al 8 grote vrieshektrawlers meer op haring dan in 1974. In de maatjestijd wordt op deze vrieshektrawlers vrijwel alle haring diepgevroren. Daarna wordt over het algemeen pas haring in tonnen aangevoerd en verkocht tegen prijzen die lager zijn dan van de maatjesharing.

Door nieuwbouwschepen werd in 1974 2,2 mln. kg haring ter waarde van 2,2 mln. gld. aangevoerd, en in 1975 13,5 mln. kg voor 18,2 mln. gld. Een stijging van 11,3 mln. kg resp. 16 mln. gld.

Uit grafiek 2.2 waaruit het verloop van haringvangst en opbrengst gedurende de maanden juni t/m december tot uitdrukking is gebracht, blijkt de betekenis voor de haringvisserij van de maatjestijd en van de andere gebieden dan de Noordzee.

De ontsluiting van nieuwe haringgronden, bijvoorbeeld in 1975 aan de Ierse Westkust, is - naast door de overheid uitgevoerde onderzoeken en gesubsidieerde projecten, - voor het grootste deel te danken aan de ondernemingszin van de reders der grote zeevisserij zelf. In de vijftiger jaren lieten reeds enkelen van hen hun drijfnetloggers met een, in vergelijking met thans, zeer gering motorvermogen in de Noordelijke Noordzee tot 60° N.B., aan de Ierse Zuid- en Noordkust, ten oosten van de Hebriden (Isle of Lewis), en in de Ierse Zee op haring vissen. De Keltische Zeevisserij is zelfs uitsluitend op initiatief van de reders ter hand genomen.

Grafiek 2.2 Haringaanvoer en besomming, juni t/m december, in 1974 en 1975

3. Bedrijfsresultaten totale grote zeevisserij

3.1 Bedrijfskosten van onderzochte en niet in het onderzoek opgenomen schepen

Om een zo nauwkeurig mogelijke taxatie te verkrijgen van de bedrijfskosten der totale grote zeevisserij werden zowel de onderzochte schepen als de niet onderzochte schepen apart gegroepeerd op basis o.a. van scheepstype, motorvermogen, casco-inhoud, gerichtheid visserij, assortiment aanvoer, hoogte besomming, volledig of niet volledig het gehele jaar aan de visserij deelgenomen etc.. Door deze indeling werd een bepaalde groep onderzochte schepen (bedrijfskosten bekend) gesteld tegenover een vergelijkbare groep niet onderzochte schepen (bedrijfskosten onbekend) met dezelfde kostenbepalende factoren. Daarna werd voor de niet onderzochte schepen elke voorkomende kostensoort, hetzij afhankelijk van aanvoer, van besomming, van reisdagen etc. per groep berekend.

Op deze wijze is getracht een zo juist mogelijk kostenbeeld te verkrijgen van het totaal. Gesteund werd hierbij op het feit dat het aantal onderzochte schepen reeds jarenlang het grootste deel van de vloot uitmaakt en dat het LEI - bekend met de rederij-administraties - geattendeerd wordt op veranderingen in het kostenbeeld.

Bij de behandeling van de bedrijfsresultaten gemiddeld per schip wordt hierop nader ingegaan.

3.2 Aanvoer en besomming per groep schepen

Uit de grafieken 3.1 en 3.2 blijkt dat in de jaren 1970-1975 de ontwikkeling van de aanvoer van vis uit gebieden buiten de Noordzee, vrijwel parallel verloopt aan die van de besomming. Alleen de ontwikkeling van de besomming van vis uit de Keltische Zee bleef gedurende deze periode achter bij die van de aanvoer. Dit kwam voornamelijk omdat de in het verleden overwegende haringaanvoer, plaats heeft moeten maken voor een aanvoer van makreel, sprat en relatief minder waardevolle vissoorten zoals kevers, jobjes etc., waarbij tevens een verschuiving plaatsvond van zomer- en herfstvisserij naar wintervisserij.

Het verloop van de aanvoer van vis uit de Noordzee verschilt sterk van die der besomming. Terwijl de aanvoer in de periode 1970 t/m 1974 met 14,5 mln. kg daalde, steeg de besomming met 8,5 mln. gld. In 1975 nam daarentegen zowel de aanvoer als de besomming af met resp. 9,5 mln. kg en 15,5 mln. gld..Verschillende oorzaken lagen ten grondslag aan deze ontwikkeling.

3.2.1 Zijtrawlers

De aanvoer van de zijtrawlers daalde door afnemende haring- en rondvisvangsten. Mede hierdoor werd de exploitatie van deze schepen verliesgevend. Bovendien konden deze schepen - als gevolg van geringere motorkracht en wijze van vissen -, slechts in beperkte mate in andere gebieden worden ingezet. Deze schepen werden dan ook of uit de vaart genomen, of omgebouwd voor de boomkorvisserij.

De besomming handhaafde zich tot 1975 vrijwel op hetzelfde niveau, omdat met een groot deel van de zijtrawlers steeds meer alleen in de maatjestijd op haring werd gevist en de resterende tijd op platvis. Op deze wijze werd per kg produkt in vergelijking een aanmerkelijk hogere reële opbrengstprijis dan voordien verkregen. De maatregelen tot quotering van bepaalde platvissoorten, welke maatregelen te zamen met de saneringspremies uit het Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij een versneld uit de vaart nemen van de schepen tot gevolg had, waren in 1975 oorzaak van de daling in de aanvoer vooral van relatief dure platvis en daarmee van de besomming, terwijl ook lage opbrengstprijzen voor verse vis tijdens de wintervisserij dat jaar, een daling van de besomming veroorzaakten. Na 1975 vormen de zijtrawlers nog slechts een kleine groep die in het geheel een zeer ondergeschikte rol speelt.

3.2.2 Hek- en kleine vrieshektrawlers

Voor deze groep is de betekenis van de Noordzeevisserij in de achtereenvolgende jaren verschillend geweest. Vóór 1970 waren deze schepen, evenals de zijtrawlers, al in verschillende perioden van het jaar georiënteerd op de visserij aan de Ierse Zuidkust (Keltische Zee). In 1970 en volgende jaren werden met wisselend succes andere visgronden bezocht (Hebriden en overige gebieden). Na een aanvankelijk goed begin daalden ook voor deze schepen de vangsten in deze gebieden; blijkbaar zijn er steeds meer pk's en grotere schepen nodig om zich te kunnen handhaven.

Voor de hektrawlers geldt de Noordzee, mede door de spanvisserij, nog steeds als het belangrijkste visgebied, terwijl de vrieshektrawlers hun visserij voor een belangrijk deel beoefenden op buiten de Noordzee gelegen gebieden.

Tijdens de wintervisserij wordt voornamelijk op de Noordzee gevist op rondvis. De vangsten en opbrengstprijzen van rondvis in 1974 waren gunstig, in 1975 daarentegen ongunstig. Dit blijkt echter niet uit grafiek 3.1 en 3.2, omdat de hoeveelheden en opbrengsten van haring, met name van de spanvisserij, het beeld beïnvloeden.

Verder werd er in de winter door enige schepen met diepvriesmogelijkheid, voornamelijk in de Keltische Zee, op makreel en minder waardevolle vissoorten (kevers, jobjes etc.) gevist. In 1975 werden enkele reizen ondernomen naar het Fär Oërgebied. Sinds 1970 werd na juni (afgezien van de spanvisserij) hoofdzakelijk gevist

in buiten de Noordzee gelegen gebieden.

Door sanering en verkoop naar het buitenland werden in 1975 vier van deze vaartuigen aan de visserij onttrokken, zodat ook de vangstcapaciteit van deze groep is verminderd.

3.2.3 Grote vrieshektrawlers

Het in de vaart komen van deze schepen met groot motorvermogen, is min of meer het gevolg van de noodzaak verafgelegen gebieden beter te exploreren. De grote stijging in motorvermogen, van 1.300 naar 2.000 pk. en meer per schip, komt overigens niet geheel aan de voortstuwning van de schepen ten goede, daar ook een gedeelte benodigd is voor uitbreiding van vriescapaciteit.

Vergelijking van de ontwikkeling van de aanvoer en die van de besomming van de grote vrieshektrawlers in de loop van de tijd wordt bemoeilijkt door het feit dat deze schepen pas vanaf 1971 geleidelijk in de vaart zijn gekomen.

Met deze schepen wordt hoofdzakelijk buiten de Noordzee gevestigd. Op de Noordzee worden slechts in de winter enkele reizen ondernomen voor de visserij op rondvis en in het begin van het haringseizoen op haring. Daarnaast is alleen de Noordzee voor deze schepen nog belangrijk wanneer de vangstresultaten gunstig zijn in vergelijking met die in andere visgebieden. In 1974 was dat de maand augustus toen er in een kort tijdsbestek overvloedige haringvangsten werden aangevoerd. En in 1975 in november toen vrij onverwachts grote hoeveelheden kleine haring werd gevangen. Volgens biologen de jaarklasse 1973 die in de vangst terecht kwam.

In de eerste maanden van het jaar wordt gewoonlijk in allerlei gebieden gevestigd, vooral in de Noordzee (rondvis) en de Keltische Zee (makreel, haring, kevers en sprot). In 1974 en 1976 namen enige schepen deel aan een experimenteel project naar de Canarische Eilanden. Vanaf maart tot medio mei wordt vooral in de Keltische Zee en het Bristolkanaal gevestigd; vanuit deze gebieden werden in 1975 en 1976 door de grote vrieshektrawlers enorme hoeveelheden overwegend kleine makreel aangevoerd. In het begin van het haringseizoen wordt evenals bij de wintervisserij, gevestigd in verschillende gebieden, waarvan tot nu toe de Noordzee het belangrijkste is. De Hebriden-visserij wordt van juli t/m november uitgeoefend. Deze visserij van de grote vrieshektrawlers gaf vanaf 1973 jaarlijks een vrijwel onveranderd beeld te zien. Gezien de vermeerdering van de vlootcapaciteit, zijn de haringvangsten per eenheid van inspanning in dit gebied derhalve minder geworden.

In 1973 werd in de periode juli t/m medio november bijna uitsluitend gevestigd in het Hebridengebied, in 1974 werd in de maanden augustus en november ook elders gevestigd en in 1975 was een groot deel van de schepen actief aan de Ierse Westkust (aanvoer 7,2 mln. kg voor 8,8 mln. gld.) en tevens in de novembermaand op de Noordzee (resp. 3,4 mln. kg voor 2,9 mln. gld).

Tabel 3.1 Gegevens Hebriden-visserij 1972 t/m 1975 vrieshektrawlers 2.000 pk en meer

Jaar	Aantal vaartuigen	Reisdagen per schip	Per reisdag		Per reisdag, per pk		Prijs per kg
			kg	waarde	kg	waarde	
1972	4	108	11.470	9.400	5,70	4,70	0,82
1973	9	124	13.250	12.450	6,40	6,00	0,94
1974	13	91	10.710	11.590	5,20	5,65	1,08
1975	18	79	8.750	10.680	4,15	5,05	1,22
-----							
waarvan vaartuigen het gehele jaar in de vaart							
1972	2	132	10.490	8.930	5,25	4,50	0,85
1973	4	122	13.700	13.060	6,85	6,55	0,95
1974	9	119	10.610	11.640	5,15	5,65	1,10
1975	14	79	8.890	10.670	4,20	5,10	1,20

In het najaar is er nog een korte opbloei van de aanvoer uit de Keltische Zee van sprot, pilchards en eventueel makreel en haring. De uitschieter in aanvoer en besomming bij de overige gebieden in 1975 werd, evenals bij de kleinere hek- en vrieshektrawlers, veroorzaakt door een gunstige haringaanvoer vanaf een vrij nieuw visgebied, westelijker dan waar voorheen incidenteel iets werd gevangen, nabij de Ierse Westkust. Dit had een gunstige invloed op de totale aanvoer en besomming.

In 1975 werd ook uit het Fär Oërgebied rondvis aangevoerd; in het najaar was er enige opleving van de visserij in het Engels Kanaal.

3.3 Bedrijfsresultaten per groep schepen

De bedrijfsresultaten per type schip (tabel 3.2) zijn berekend op basis van de totale kosten (zie par.3.1) en de besommingen per vissoort (tabel 3.1)

Tabel 3.2 Totaal aanvoer en besomping per type schip in 1974 en 1975

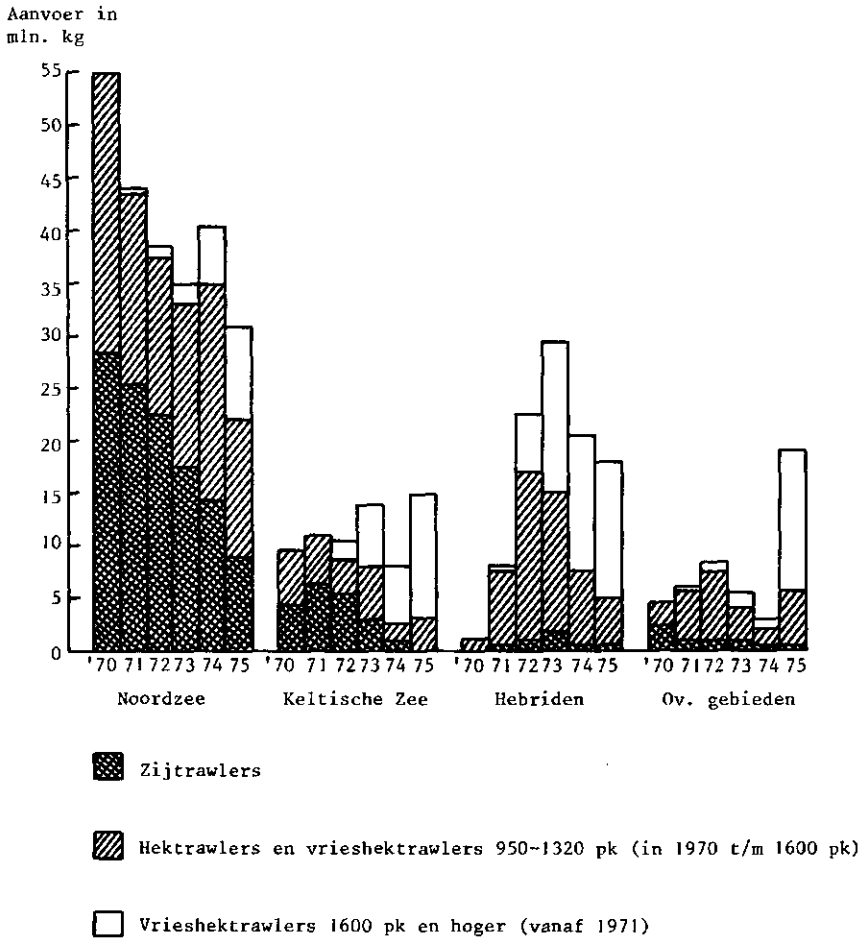
	Vrieshekt. 1600 pk en meer		Vrieshekt. pk 1180-1320		Hektraw- lers pk 950-1200		Zijtrawlers pk 500-1500		Totaal	
	1974	1975	1974	1975	1974	1975	1974	1975	1974	1975
Techn. bijzonderh.										
Reisdagen	3091	5005	3528	3202	2026	1819	7250	5110	15895	15136
Aant. opvarenden 1)	200	259	184	157	98	90	344	197	826	703
Motorverm. pk 1)	25700	35590	16020	14210	8810	8285	33070	19265	83600	77350
Aant. schepen deelgen. aan de visserij w.v./ult. in de vloot	15	19	13	13	8	8	40	28	76	68
	15	19	13	10	8	7	32	8	68	44
Aanvoer in kantjes (x 1000)										
Maatjesharing	2,1	1,5	4,6	4,4	11,1	11,9	27,2	22,2	45,0	40,0
Volle/ijle en steurharing	44,3	76,5	47,8	50,1	46,9	48,6	40,4	25,5	179,4	200,7
Gezouten makreel	7,4	8,2	6,5	7,8	1,1	0,3	8,2	3,2	23,2	19,5
Totaal	53,8	86,2	58,9	62,3	59,1	60,8	75,8	50,9	247,6	260,2
Aanvoer in mln.kg										
Haring:										
- gez. in kantjes	4,2	6,8	4,7	4,9	5,3	5,5	6,2	4,3	20,4	21,5
- vers	1,0	0,7	0,8	0,3	2,2	1,9	0,4	0,1	4,4	3,0
- diepgevroren	12,0	21,3	4,0	3,5	-	-	-	-	16,0	24,8
Subtotaal	17,2	28,8	9,5	8,7	7,5	7,4	6,6	4,4	40,8	49,3
Makreel:										
- gez. in kantjes	0,6	0,6	0,6	0,6	0,1	-	0,7	0,3	2,0	1,5
- vers	1,0	1,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,3	0,2	1,7	1,9
- diepgevroren	3,6	9,1	0,7	1,4	-	-	-	-	4,3	10,5
Subtotaal	5,2	11,0	1,6	2,3	0,2	0,1	1,0	0,5	8,0	13,9
Vis:										
- vers	1,6	3,4	6,0	3,9	3,2	2,0	8,9	5,3	19,7	14,6
- diepgevroren	3,2	4,8	1,1	0,9	-	-	-	-	4,3	5,7
Subtotaal	4,8	8,2	7,1	4,8	3,2	2,0	8,9	5,3	24,0	20,3
Totaal	27,2	48,0	18,2	15,8	10,9	9,5	16,5	10,2	72,8	83,5
Besomping in mln.gld.										
Haring:										
- gez. in kantjes	4,9	7,9	6,1	6,1	8,6	8,7	13,5	9,4	33,1	32,1
- vers	0,7	0,5	0,5	0,2	1,5	1,5	0,2	0,1	2,9	2,3
- diepgevroren	14,9	30,4	7,4	6,7	-	-	-	-	22,3	37,1
Subtotaal	20,5	38,8	14,0	13,0	10,1	10,2	13,7	9,5	58,3	71,5
Makreel:										
- gez. in kantjes	0,6	0,5	0,5	0,5	0,1	-	0,6	0,3	1,8	1,3
- vers	0,4	0,4	0,1	0,1	0,1	-	0,2	0,1	0,8	0,6
- diepgevroren	2,1	4,3	0,4	0,7	-	-	-	-	2,5	5,0
Subtotaal	3,1	5,2	1,0	1,3	0,2	-	0,8	0,4	5,1	6,9
Vis:										
- vers	1,9	3,4	7,2	3,9	3,8	2,1	15,4	7,6	28,3	17,0
- diepgevroren	1,7	2,9	0,5	0,6	-	-	-	-	2,2	3,5
Subtotaal	3,6	6,3	7,7	4,5	3,8	2,1	15,4	7,6	30,5	20,5
Totaal 2)	27,2	50,3	22,7	18,8	14,1	12,3	29,9	17,5	93,9	98,9

1) Ult. + Ult.

2

2) Excl. eventuele opbrengst vrachtaart en subsidie experimentele reizen en na aftrek uitkering opvangfonds.

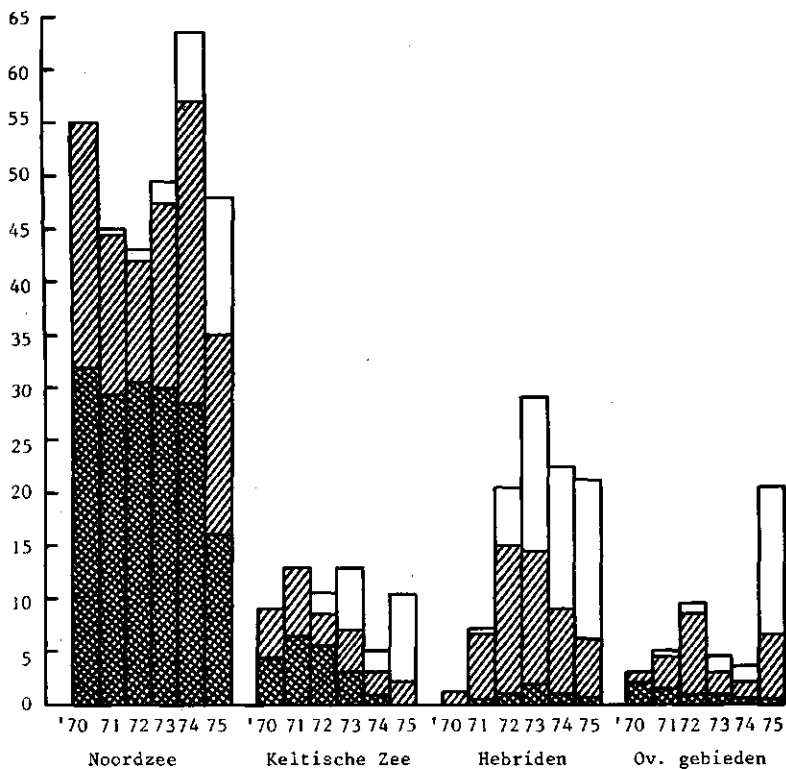
Grafiek 3.1 Aanvoer in mln. kg 1970 t/m 1975, per visgebied, per type schip

Grafiek 3.2 Besomming in mln. gld. 1970 t/m 1975, per visgebied, per type schip

Besomming in
mln. gld.

■ Zijtrawlers

▨ Hektrawlers en vrieshektrawlers 950-1320 pk (in 1970 t/m 1600 pk)

□ Vrieshektrawlers 1600 pk en hoger (vanaf 1971)

Tabel 3.3 Bedrijfsresultaten in mln. gld. per type schip 1974 en 1975

	Vrieshekr. 1600 pk en meer		Vrieshekr. pk 1180-1320		Hektraw- lers		Zijtrawlers		Totaal	
	1974	1975	1974	1975	1974	1975	1974	1975	1974	1975
Bedrijfskosten										
Gasolie in mln.ltr.	(19,1)	(32,2)	(15,0)	(13,1)	(7,5)	(6,5)	(22,4)	(15,1)	(64,0)	(66,9)
Gasolie bedrag	3,7	5,7	2,9	2,3	1,4	1,1	4,5	2,5	12,5	11,6
Onderhoud/Survey casco	1,0	1,8	1,0	0,9	0,5	0,5	1,6	1,1	4,1	4,3
Onderhoud/Survey motor	1,5	2,6	1,3	1,2	0,9	0,8	2,5	1,7	6,2	6,3
Overige kosten vaartuig	2,0	3,0	1,2	1,2	0,7	0,7	2,0	1,5	5,9	6,4
Subtot.kosten vaartuig	8,2	13,1	6,4	5,6	3,5	3,1	10,6	6,8	28,7	28,6
Vistuig	1,6	3,1	1,5	1,4	0,9	0,8	2,6	2,0	6,6	7,3
Laden, lossen, vrachten	1,3	2,0	1,2	1,0	0,9	0,8	1,8	1,0	5,2	4,8
Subtotaal kosten betreffende de vangst	2,9	5,1	2,7	2,4	1,8	1,6	4,4	3,0	11,8	12,1
Gages en soc.lasten	9,3	16,6	8,0	6,8	4,9	4,6	11,3	7,9	33,5	35,9
Overige kosten bemann.	0,4	0,7	0,5	0,5	0,2	0,2	0,7	0,5	1,8	1,9
Subtot.kosten bemann.	9,7	17,3	8,5	7,3	5,1	4,8	12,0	8,4	35,3	37,8
Konserveringskosten	1,7	2,8	1,2	1,3	0,9	0,9	1,2	0,8	5,0	5,8
Heffingen	0,2	0,3	0,4	0,2	0,2	0,1	0,6	0,3	1,4	0,9
Kosten aan de wal	0,7	1,2	0,8	0,7	0,4	0,4	1,2	0,9	3,1	3,2
Bedr.kosten excl. afschr. en rente	23,4	39,8	20,0	17,5	11,9	10,9	30,0	20,2	85,3	88,4
Afschrijving schepen	4,3	7,4	3,6	3,8	1,5	1,4	3,8	2,8	13,2	15,4
Rente	2,2	3,5	1,8	1,7	0,8	0,7	2,2	1,3	7,0	7,2
Bedr.kosten incl. afschr. en rente	29,9	50,7	25,4	23,0	14,2	13,0	36,0	24,3	105,5	111,0
Besommingen										
Opbrengst haring, makreel en andere vis	27,1	50,3	22,8	18,8	14,0	12,3	30,0	17,5	93,9	98,9
Opbrengst vrachtvaart	-	-	-	-	0,1	-	0,6	0,1	0,7	0,1
Ontvangen subsidie exper. reizen	1,3	-	0,1	-	-	-	-	-	1,4	-
Totaal besommingen	28,4	50,3	22,9	18,8	14,1	12,3	30,6	17,6	96,0	99,0
Bruto-overschot	5,0	10,5	2,9	1,3	2,2	1,4	0,6	-	10,7	10,6
Bruto-tekort	-	-	-	-	-	-	-	2,6	-	-
Netto-overschot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto-tekort	1,5	0,4	2,5	4,2	0,1	0,7	5,4	6,7	9,5	12,0

4. Bedrijfsresultaten gemiddeld per schip

4.1 Methode van onderzoek

De bedrijfsresultaten zijn bepaald aan de hand van cijfermateriaal dat, op basis van vrijwilligheid, ontleend is aan rederij-administraties. Per bedrijf werd de gehele boekhouding omgevormd tot een bedrijfseconomische boekhouding. Hiertoe is wat de bedrijfskosten betreft voor alle kostensoorten, behalve afschrijving en rente vaartuig, uitgegaan van werkelijk uitgegeven bedragen. Sommige kosten werden op bedrijfseconomische basis gebracht, andere kosten werden arbitrair verdeeld over de schepen op basis van bij de bedrijven genoteerde gegevens. Bovendien werd per bedrijf een strikte scheiding gehandhaafd tussen rederij, handels- en andere activiteiten. Afschrijving en rente vaartuig werden berekend volgens bij het LEI geldende normen (zie LEI-publikatie nr. 5.36, Bedrijfsresultaten Grote Zeevisserij 1973 en 1974 blz. 19). In de totale bedrijfskosten is geen beloning voor leiding en toezicht (directiesalaris en sociale lasten) begrepen.

Aanvoer en besomming zijn, na controle via extracomptabele gegevens en na detaillering per visgebied, vrijwel ongewijzigd overgenomen in de LEI-boekhouding.

De schepen zijn ingedeeld in verschillende groepen op basis van vaartuigtype en motorvermogen. Uiteraard zijn alleen die schepen in de groepen ondergebracht, die het gehele of nagenoeg het gehele desbetreffende jaar in bedrijf zijn geweest. Uit deze gegevens werd het bedrijfsresultaat gemiddeld per schip berekend. De uitkomsten van de zgn. onvolledige schepen (niet het gehele jaar in de vaart) werden wel gebruikt voor becijfering van het totaalresultaat der Grote Zeevisserij (zie hoofdstuk 3).

Mede gezien de op de ontvangsten en uitgaven uitgeoefende controle kan worden aangenomen dat de uitkomsten van het onderzoek een bruikbaar beeld geven van de Grote Zeevisserij (en als steekproef representatief is te noemen voor het geheel). Deze representativiteit wordt versterkt door het feit dat de tabellen betreffende aanvoer en besomming van bij het onderzoek betrokken schepen, vrijwel een weerspiegeling zijn van de in hoofdstuk 2 gegeven cijfers over de totale aanvoer en besomming van de sector.

4.2 Aanvoer, besomming en kosten van vrieshektrawlers 1.180 - 1.320 pk in de periode 1971 - 1975

De grote veranderingen die de vloot van de Grote Zeevisserij in een luttel aantal jaren heeft ondergaan, heeft het uiterst moeilijk gemaakt het verloop van de bedrijfsresultaten te blijven

volgen. Voor een vergelijking door de jaren is het noodzakelijk om zoveel mogelijk factoren die in de ontwikkeling mee hebben gespeeld zo goed mogelijk onderling te scheiden. Om deze reden is in eerste instantie gezocht naar een groep schepen die in de loop der jaren weinig mutaties heeft ondergaan en ook wat betreft de uitoefening van de visserij geen grote veranderingen heeft laten zien.

Van de drie groepen trawlers waarvan in dit rapport de bedrijfsresultaten zijn vermeld blijkt alleen de groep vrieshektrawlers van 1.180 - 1.320 pk. aan de voorwaarden te voldoen. De groep zijtrawlers is in de gegeven periode vrij sterk van samenstelling veranderd, terwijl de groep grote vrieshektrawlers (2.000 pk. en meer) nog te kort in bedrijf is voor een dergelijke vergelijking over een periode van enige omvang.

Van de groep kleine vrieshektrawlers was de aanvoer in 1975 19% geringer dan in 1971, de besomming 11% hoger, terwijl het algemene prijsniveau per eenheid produkt 37% hoger lag zoals uit het volgende overzicht blijkt.

	1971	1972	1973	1974	1975
	%	%	%	%	%
Haring : aanvoer	100	133	135	97	100
besomming	100	110	129	117	119
prijs per kg	100	83	115	121	119
Makreel : aanvoer	100	106	109	50	54
besomming	100	120	116	66	68
prijs per kg	100	114	107	133	126
Rondvis : aanvoer	100	93	62	90	64
besomming	100	97	100	165	102
prijs per kg	100	105	160	184	160
Totaal : aanvoer	100	114	104	89	81
besomming	100	107	120	128	111
prijs per kg	100	94	116	144	137

Het aandeel van haring in de totale aanvoer en besomming bedroeg in deze jaren resp. 50 t/m 66% en 60 t/m 71%, dat van rondvis resp. 31 t/m 39% en 24 t/m 29%, en van makreel 6 t/m 11% en 3 t/m 6%.

In 1974 werd voor dezelfde en in kwaliteit niet verschillende rondvis bij een ruim 40% hogere hoeveelheid per schip, f 0,15 per kg meeropbrengst verkregen dan over 1975. In beide jaren waren de haring en makreelaanvoer en besomming vrijwel op hetzelfde niveau.

Uit de cijfers blijkt dat van deze schepen de aanvoer vanaf 1972 jaarlijks is gedaald, en dat voor het eerst in 1975 de aanvoerdaling niet meer via een prijsstijging werd gecompenseerd.

Terwijl het nettoresultaat in 1971 nog gemiddeld f 35.000,- per schip bedroeg, was er in 1975 - volgens voorlopige berekeningen - een netto-tekort van f 310.000,-; een daling in nettoresultaat derhalve van f 345.000,- als gevolg van een kostenstijging van f 420.000,- tegenover een stijging van de besomming van slechts f 75.000,-. De meerdere kosten in 1975 werden slechts voor 18% gedekt door een hogere besomming. Zonder afschrijving en rente vaartuig was de kostenstijging f 266.000,- en was het bruto-over-schot in 1971 ad. f 327.000,- gedaald tot f 136.000,- in 1975. Dit werd veroorzaakt door een stijging van de volgende kosten:

Gasolie	f 88.800,-
Overige kosten vaartuig	" 36.600,-
Vistuig	" 28.300,-
Proviand water en reisgelden	" 10.700,-
Kosten aan de wal	" 12.300,-
Laden lossen vrachten	" 5.000,-
Kosten conservering vangst	" 32.700,-
Gages, sociale lasten en heffingen	" 51.600,-
Totaal exclusief afschrijving en rente vaartuig	f 266.000,-
Af: stijging besomming	- " 75.000,-
Daling brutoresultaat 1971-1975	f 191.000,-

Uit het overzicht op blz. 34 kan een beter inzicht van de kosten- en opbrengststijgingen worden verkregen via een tariefstelling per eenheid. In beide jaren was het aantal reisdagen praktisch gelijk, zodat enkele kostensoorten op jaarbasis met elkaar kunnen worden vergeleken.

4.3 Analyse van de kostenstijgingen

4.3.1 Gasolie

Aan de hand van aankoopnota's en verdere boekingsbescheiden zijn per tanking het aantal liters, de gasoliekosten en de eventuele kortingen bepaald. Over het totale bestand van aan het onderzoek deelnemende rederijen kon de aan olieleveranciers gemiddeld betaalde prijs worden berekend:

1967 - 1972 variërend van	f 7,10 - f 8,90	per 100 liter
1973	" 14,35	" " "
1974 voor aftrek subsidie	" 23,30	" " "
1975 " " "	" 22,80	" " "
januari t/m mei 1976, voorlopig	" 25,40	" " "

In 1974 en 1975 werd, in gevolge de garantieregeling gasoliekrediet, aan subsidie gemiddeld resp. f 3,90 en f 5,50 per 100

liter gasolie terugontvangen, zodat voor deze twee jaar een netto-prijs resulteerde van f 19,40 en f 17,30. De huidige (1976) voorlopige prijs per 100 liter gasolie bedraagt al meer dan het drie-voudige van de gemiddelde prijs in de periode 1967 t/m 1972. Het gemiddeld verbruik in de periode 1973-1975 bedroeg per jaar voor

- a. de zijtrawlers 800 - 1.000 pk. 780.000 liter
- b. vrieshektrawlers 1.180 - 1.320 pk. 1.150.000 liter
- c. vrieshektrawlers 2.000 - 2.300 pk. 1.790.000 liter

De stijging van de gasoliekosten is derhalve bijzonder groot geweest in deze tak van visserij.

4.3.2 Overige kosten

Naast directe loon- en materiaalkostenstijgingen zijn ook van invloed geweest:

- een zekere leegloop van het walapparaat waarvan de kosten per rederij meestal over een verminderd aantal schepen moest worden omgeslagen; te denken valt hierbij aan onderhoud, laden- en lossen, vistuig en kuiperslonen. Deze eventuele leegloop is veelal bedrijfsmatig verantwoord i.v.m. aanvoerpieken, gelijktijdig markten, op tijd naar zee vertrekken van schepen etc..
- het aanhouden van eenzelfde voorraad conserveringsprodukten aan boord, bij jaarlijks afnemende vangsten (ijs, zout, tonnen, kistjes, etc.), omdat de hoeveelheid te vangen produkten bij aanvang van elke reis onbekend is en de kans op grotere vangsten nog aanwezig is.
- voor de diepvriezers vaak dezelfde diepvrieskosten per eenheid, zeker in de laatste jaren, massaal gevangen minder waardevolle produkten ("paapjes, jobjes, kevers" etc.) in vergelijking met de meer waardevolle produkten. Dit levert geen hogere kosten per kg op doch wel hogere kosten t.o.v. de opbrengst.
- het al dan niet gelijke tred houden van kennis over, en omgaan door opvarenden met, uitgebreidere en modernere apparatuur aan boord, diepvriesinstallaties, transportbanden, navigatie- en opsporingsapparatuur, motoren, vistuig etc..

Van misschien enig kostendrukkende betekenis kan zijn een nog zorgvuldiger controle op aanvragen omtrent, en verbruik aan boord van, o.a. scheeps-, conserverings- en visserij-uitrusting. Dit alles natuurlijk grotendeels afhankelijk van invloeden uit de praktijk zoals werk- en weersomstandigheden, bereidheid en het hieraan kunnen meewerken van de bemanning. Ten overvloede bijv. zoveel mogelijk reparaties van vistuig aan boord, tegengaan van al dan niet gemakzuchtig doorspelen van kapot netwerk naar de wal of het aan boord hebben van typen vistuig welke niet gebruikt worden etc..

De stijging van de gages heeft vrijwel uitsluitend betrekking op, niet van de besomming afhankelijke, bijzondere beloningen (vakantie, vakantietoeslag, onkostenvergoedingen etc.). De deelpercentages zelf zijn reeds jarenlang ongewijzigd gebleven. De inkomens kunnen alleen stijgen als de besommingen gelijke tred zouden houden

met de inflatie. Overigens is het gemiddelde inkomen van de opvarenden in de laatste jaren wel gestegen als gevolg van de vervanging van kleinere schepen door grotere, waarop de verdiensten (ook per opvarende) hoger zijn.

Het tarief voor sociale lasten ten slotte is uitgedrukt in een bedrag per f 1.000,- uitbetaalde gages. Een groot deel der opvarenden van de kleine vrieshektrawlers verdient meer dan de maximaal aan premie onderhevige lonen ingevolge de sociale wetgeving. Bij zijtrawlers en grote vrieshektrawlers zijn de verdiensten der opvarenden lager resp. nog hoger. Dit houdt in dat de sociale lastendruk per f 1.000,- uitbetaalde gage resp. hoger of lager kan zijn.

In de hiernavolgende tabellen in dit hoofdstuk zijn gemiddeld per schip van een bepaalde groep de bedrijfsresultaten, aanvoer en besomming per soort en enige technische en economische gegevens over de periode 1973 t/m 1975 vermeld.

Bedrijfskosten vrieshektrawlers 1.180 t/m
1.320 pk:

	1971	1975
Gasolieprijs per 100 liter	f 8,90	f 17,30 1)
Smeeroliekosten, per 1.000 liter gasolie- verbruik	" 12,--	" 13,60
Sleepboothulp, reisgeld, bewaking, haven- geld, per reis	" 502,50	" 658,50
Onderhoud casco, motor en kosten nautische apparatuur per jaar	" 183.700,--	" 211.300,--
Assurantiekosten, per jaar	" 29.000,--	" 35.400,--
Vistuigkosten, per jaar	" 92.200,--	" 120.600,--
Overige kosten, per jaar	" 43.100,-- 2)	" 56.200,-- 2)
Laden, lossen en vrachten, per 100 kg aan- gevoerd produkt	" 4,30	" 6,30
Kosten tonnen per aangevoerd kantje	" 4,--	" 7,50
Zoutkosten per kantje	" 1,40	" 2,30
Kosten ijs per 1.000 kg verse produkten	" 16,20	" 34,20
Idem per reis	" 675,30	" 760,30
Kosten kistjes, per 100 kg produkt (in kistjes aangevoerd)	" 9,--	" 23,90
Verpakkingskosten per 100 kg diepvries	" 3,60	" 6,50
Proviant en water per mandag	" 5,20	" 8,50
Heffingen, per f 1.000,- besomming	" 22,90 3)	" 19,30 3)
Betaalde gages, per f 1.000,- besomming	" 296,10	" 304,90
Sociale lasten, per f 1.000,- gages	" 155,70	" 198,80
Afschrijving en rente vaartuig, per jaar	" 291.900,--	" 445.200,--
Totaal bedrijfskosten, per jaar	f 1.505.800,--	f 1.925.800,--

Prijzen en opbrengsten vrieshektrawlers
1.180 t/m 1.320 pk:

Per kantje: gezouten haring	f 96,90	f 113,--
gezouten makreel	" 64,40	" 68,90
Per 100 kg: verse haring	" 64,90	" 74,60
verse makreel	" 29,80	" 26,50
verse vis	" 63,30	" 104,10
diepgevroren haring	" 141,80	" 191,80
diepgevroren makreel	" 50,60	" 51,80
diepgevroren vis	" 59,70	" 67,90
Per 100 kg totaal	" 86,30	" 118,20
Overige opbrengsten, per jaar	" 79.600,--	" 12.200,--
Totaal opbrengsten per jaar	f 1.540.800,--	f 1.616.100,--

1) Na aftrek gasoliesubsidie ad. f 5,50.

2) Inclusief algemene kosten.

3) Afslagkosten, PVV, coöperatie en factorkosten. De daling van deze heffing per f 1.000,- besomming is het gevolg van wijziging in de samenstelling van de aanvoer.

Tabel 4.1 Bedrijfsresultaten per vaartuig 1973 t/m 1975, zijtrawlers 800 t/m 1.000 pk, bordentrawlvissersrij

	1973	1974	1975 voorlopig
Bedrijfskosten in gld.			
Kosten vaartuig			
1. Gasolie liters	(818.355)	(777.443)	(749.529)
2. Gasolie bedrag	120.102	155.931	130.779
3. Smeerolie	10.723	12.856	13.335
4. Onderhoud/survey casco	51.841	64.215	59.874
5. Onderhoud/survey motor	78.083	94.323	86.103
6. Nautische- en opsporingsapparatuur	23.678	24.697	26.042
7. Assurantie	37.606	21.767	22.532
8. Scheepsbenodigdheden	7.075	6.142	6.375
9. Sleepboothulp	4.174	3.939	4.537
Subtotaal	333.282	383.870	349.577
Kosten betreffende de vangst			
1. Vistuig	82.367	102.909	99.779
2. Laden en lossen	52.836	67.817	50.392
3. Vrachten	11.529	14.380	10.642
Subtotaal	146.732	185.106	160.813
Kosten voor conservering			
1. Tonnen (afschrijving)	8.172	11.401	10.539
2. Kuiperslonen en materialen	21.049	18.330	17.565
3. Zout	9.888	8.611	5.902
4. IJs	14.801	14.517	11.350
5. Koelkosten gezouten haring	28	114	-
6. Kistjes	6.522	4.009	2.754
Subtotaal	60.460	56.982	48.110
Heffingen			
1. Afslagkosten	13.764	16.241	10.380
2. Heffingen PVV en Visserijschap	4.784	4.953	3.296
3. Omslag Coöp. Inkoopvereniging	417	196	159
4. Heffing opvangregelingen	5.323	871	5.170
5. Uitkering opvangregelingen	- 3.768	- 165	- 12.284
6. Saldo jaaglonen	1.248	4.272	2.609
Subtotaal	21.768	26.368	9.330
Kosten bemanning			
1. Gages, garantielonen enz.	346.428	394.116	350.690
2. Sociale lasten	63.450	74.743	74.906
3. Proviant en water	22.508	25.616	25.275
4. Reispeld bemanning	4.503	6.030	5.060
Subtotaal	436.889	500.505	455.931
Kosten aan de wal			
1. Algemene kosten	29.875	34.043	37.447
2. Bewaking havengeld enz.	2.801	2.828	3.110
3. Factorkosten	2.691	4.371	2.825
Subtotaal	35.367	41.242	43.382
Totaal bedrijfskosten(excl. afschr. en rente)	1.034.498	1.194.073	1.067.143
Besomming(excl. uitkering opvangfonds)	1.094.131	1.313.440	931.131
Bruto-overschot/tekort	+ 59.633	+ 119.367	- 136.012
Afschrijving vaartuig	139.235	164.812	193.736
Rente vaartuig	68.244	86.639	89.078
Totaal bedrijfskosten(incl. afschr. en rente)	1.241.977	1.445.524	1.349.957
Netto-overschot/tekort	- 147.846	- 132.084	- 418.826

Tabel 4.2 Bedrijfsresultaten per vaartuig 1973 t/m 1975, vrieshektrawlers,
1.180 t/m 1.320 pk

	1973	1974	1975 voorlopig
Bedrijfskosten in gld.			
Kosten vaartuig			
1. Gasolie in liters	(1.187.395)	(1.162.636)	(1.099.771)
2. Gasolie bedrag	170.203	225.513	190.535
3. Smeerolie	12.536	13.533	14.959
4. Onderhoud/survey casco	71.974	77.709	75.002
5. Onderhoud/survey motor	87.085	99.610	98.695
6. Nautische- en opsporingsapparatuur	31.677	36.116	37.626
7. Assurantie	56.127	33.926	35.419
8. Scheepsbenodigdheden	7.021	7.280	6.537
9. Sloopboothulp	5.444	5.383	4.498
Subtotaal	442.067	499.070	463.271
Kosten betreffende de vangst			
1. Vistuig	105.658	116.800	120.600
2. Laden en lossen	80.089	86.327	73.567
3. Vrachten	14.976	11.166	12.752
Subtotaal	200.723	214.293	206.919
Kosten voor conservering			
1. Tonnen (afschrijving)	8.386	10.767	16.940
2. Kuiperslonen en materialen	21.646	22.114	25.409
3. Zout	12.672	12.536	12.880
4. IJs	18.474	17.351	15.054
5. Koelkosten gezouten haring	289	208	200
6. Kistjes	9.575	6.429	5.411
7. Verpakkingskosten diepvries	25.464	25.249	22.622
Subtotaal	96.506	94.654	98.516
Heffingen			
1. Afslagkosten	20.838	26.356	17.134
2. Heffing PVV en Visserijschap	7.578	7.451	5.699
3. Omslag Coöp.Inkoopvereniging	526	219	266
4. Heffing opvangregelingen	11.667	1.080	9.300
5. Uitkering opvangregelingen	9.247	2.211	12.205
6. Saldo jaarlonen	310	483	-
Subtotaal	31.672	32.412	20.194
Kosten bemanning			
1. Gages, garantielonen enz.	528.723	553.384	496.423
2. Sociale lasten	87.555	99.534	98.708
3. Proviand en water	27.811	30.054	30.448
4. Reisgeld bemanning	3.904	4.527	4.979
Subtotaal	647.993	687.499	630.558
Kosten aan de wal			
1. Algemene kosten	36.767	44.983	49.481
2. Bewaking, havengeld, enz.	2.518	4.084	3.561
3. Factorkosten	4.119	9.499	8.081
Subtotaal	43.404	58.566	61.123
Totaal bedrijfskosten(excl. afschr. en rente)	1.462.365	1.586.494	1.480.581
Besomming(excl. uitkering opvangfonds)	1.782.544	1.874.675	1.616.143
Bruto-overschot/tekort	+ 320.179	+ 288.181	+ 135.562
Afschrijving vaartuig	228.792	277.118	306.288
Rente vaartuig	109.701	141.191	138.889
Totaal bedrijfskosten(incl. afschr. en rente)	1.800.858	2.004.803	1.925.758
Netto-overschot/tekort	- 18.314	- 130.128	- 309.615

Tabel 4.3 Bedrijfsresultaten per vaartuig in 1973 t/m 1975, vrieshektrawlers, 2.000 t/m 2.300 pk

	1973	1974	1975 voorlopig
Bedrijfskosten in gld.			
Kosten vaartuig			
1. Gasolie in liters	(1.884.908)	(1.714.858)	(1.772.717)
2. Gasolie bedrag	269.919	337.922	308.615
3. Smeerolie	18.227	25.843	26.352
4. Onderhoud/survey casco	86.435	91.800	103.991
5. Onderhoud/survey motor	139.345	138.451	145.509
6. Nautische- en opsporingsapparatuur	45.215	55.124	62.986
7. Assurantie	97.752	78.476	74.793
8. Scheepsbenodigdheden	5.697	5.857	6.301
9. Sloopboothulp	7.889	6.186	5.556
Subtotaal	670.479	739.659	734.103
Kosten betreffende de vangst			
1. Vistuig	133.852	150.252	179.963
2. Laden en lossen	123.675	95.669	96.610
3. Vrachten	34.153	18.611	21.948
Subtotaal	291.680	264.532	298.521
Kosten voor conservering			
1. Tonnen (afschrijving)	7.717	9.191	11.825
2. Kuiperslonen en materialen	21.399	13.784	17.737
3. Zout	13.683	9.691	10.642
4. IJs	12.802	10.579	10.177
5. Koelkosten gezouten haring	725	144	250
6. Kistjes	11.416	6.744	4.448
7. Verpakingskosten diepvries	92.473	94.581	98.387
Subtotaal	160.215	144.714	153.466
Heffingen			
1. Afslagkosten	20.468	14.012	12.594
2. Heffing PVV en Visserijenschap	12.547	9.999	9.850
3. Omslag Coöp. Inkoopvereniging	430	151	167
4. Heffing opvangregelingen	16.384	6.720	24.371
5. Uitkering opvangregelingen	- 22.418	- 6.633	- 37.782
6. Saldo jaaglonen	-	- 933	-
Subtotaal	27.411	23.316	9.200
Kosten bemanning			
1. Gages, garantielonen enz.	818.407	830.103	791.334
2. Sociale lasten	97.052	112.843	130.570
3. Proviant en water	29.096	32.046	36.872
4. Reisgeld bemanning	4.718	7.596	5.900
Subtotaal	949.273	982.588	964.676
Kosten aan de wal			
1. Algemene kosten	59.184	59.277	59.705
2. Bewaking, havengeld enz.	3.026	3.719	4.090
3. Factorkosten	5.209	6.750	6.386
Subtotaal	67.410	69.746	70.181
Totaal bedrijfskosten(excl. afschr. en rente)	2.166.468	2.224.555	2.230.147
Besomming(excl. uitkering opvanfonds)	2.965.068	2.945.245	2.776.501
Bruto-overschot/tekort	+ 798.600	+ 720.690	+ 546.354
Afschrijving vaartuig	314.800	393.583	432.535
Rente vaartuig	154.000	205.850	200.493
Totaal bedrijfskosten(incl. afschr. en rente)	2.635.268	2.823.988	2.863.175
Netto-overschot/tekort	+ 329.800	+ 121.257	- 86.674

Tabel 4.4 Aanvoer en besomming gemiddeld per vaartuig in 1973 t/m 1975, zijtrawlers, motorvermogen 800 t/m 1.000 pk, bordentrawlvisserij

	Totaal		voorlopig		voorlopig	
	1973	1974	1975	1974	1973	1975
Maarvan wintervisserij						
Aanvoer in kantjes						
Maatjesharing	1.559	1.259	1.118	-	-	-
Volle/ijle/steurharing	2.979	2.664	2.067	26	-	-
Gezouten makreel etc.	438	651	290	14	5	4
Gezouten haring vrachtwart	819	334	38	734	239	-
Totaal kantjes	5.795	4.908	3.513	774	244	4
Aanvoer in kg						
Gezouten haring 1)	460.743	397.928	323.442	2.607	-	-
Gezouten makreel etc. 1)	41.379	61.525	27.445	1.296	431	391
Verse haring	48.444	8.610	14.094	2.887	493	141
Verse makreel	67.750	24.356	2.717	17.499	2.794	1.357
Verse vis	267.667	402.896	263.234	192.718	275.054	184.515
Subtotaal visserij	885.983	895.315	630.932	217.007	278.772	186.404
Gezouten haring vracht	81.938	33.363	3.786	73.413	23.963	-
Verse haring vrachtwart	10.498	556	-	10.498	328	-
Subtotaal vrachtwart	92.436	33.919	3.786	83.911	24.291	-
Totaal visserij en vrachtwart	978.419	929.234	634.718	300.918	303.063	186.404
Besomming in gld.						
Gezouten haring	655.181	745.235	605.265	1.637	-	-
Gezouten makreel etc.	27.489	56.011	21.818	755	365	311
Verse haring 2)	36.706	6.080	8.081	1.515	479	153
Verse makreel 2)	35.921	15.978	1.466	7.594	1.142	588
Verse vis 2)	306.160	477.991	292.693	205.627	328.957	193.568
Subsidie experimentele reizen	4.375	-	-	-	-	-
Subtotaal visserij	1.065.832	1.301.295	929.323	217.128	330.943	194.620
Opbrengst vrachtwart	28.299	12.145	1.808	26.107	7.330	-
Totaal visserij en vrachtwart	1.094.131	1.313.440	931.131	243.235	338.273	194.620

1) Omgerekend tot vers gewicht.

2) Exclusief uitkering opvangfondsen.

Tabel 4.5 Aanvoer en besomming gemiddeld per vaartuig in 1973 t/m 1975, vrieshektrawlers, motorvermogen 1.180 t/m 1.320 pk

	Totaal		voorlopig		Waarvan wintervisserij	
	1973	1974	1975	1974	1973	1974
Aanvoer in kantjes						
Maatjesharing	799	448	440	-	-	-
Volle/iijle/steurharing	5.086	3.905	4.877	43	2	17
Gezouten makreel etc.	53	259	330	2	2	82
Gezouten haring vrachтваart	10	416	-	10	116	-
Totaal kantjes	5.948	5.028	5.647	55	120	99
Aanvoer in kg						
Gezouten haring 1)	591.982	437.292	548.145	4.331	187	1.738
Gezouten makreel etc. 1)	5.053	24.842	31.268	189	138	8.063
Verse haring	166.266	88.243	38.218	6.889	315	621
Verse makreel	112.566	24.383	17.659	79.398	13.110	16.261
Verse vis	355.486	545.833	384.805	278.480	430.139	334.092
Diepgevroren haring	388.401	300.199	266.511	28.695	8.761	2.790
Diepgevroren makreel	73.039	38.419	45.416	46.207	16.399	24.581
Diepgevroren vis	53.846	48.473	35.031	35.133	27.274	21.532
Subtotaal visserij	1.746.239	1.507.684	1.367.053	479.322	496.323	409.678
Gezouten haring vrachтваart	1.013	41.550	-	1.013	-	-
Verse haring vrachтваart	736	1.915	-	736	1.745	-
Diepgevroren haring vrachтваart	1.749	43.465	-	1.749	13.370	-
Subtotaal vrachтваart	1.747.988	1.551.149	1.367.053	481.071	509.693	409.678
Besomming in gld.						
Gezouten haring	557.505	500.882	601.037	3.438	119	1.587
Gezouten makreel etc.	3.545	17.132	22.751	102	109	6.021
Verse haring 2)	125.189	59.414	28.507	6.061	322	641
Verse makreel 2)	44.805	10.791	4.671	28.035	5.770	3.843
Verse vis 2)	376.562	651.887	400.637	271.825	499.987	327.460
Diepgevroren haring	556.589	567.965	511.214	27.124	8.478	3.178
Diepgevroren makreel	39.255	22.074	23.531	23.099	8.855	11.999
Diepgevroren vis	38.060	35.280	23.795	22.365	20.221	13.379
Subsidie experimentele reizen	40.496	4.875	-	20.912	-	-
Subtotaal visserij	1.782.106	1.870.300	1.616.143	402.961	543.861	368.108
Opbrengst vrachтваart	438	4.375	-	438	1.286	-
Totaal visserij en vrachтваart	1.782.544	1.874.675	1.616.143	403.399	545.147	368.108

1) Omgerekend tot vers gewicht. 2) Exclusief uitkering opvangfondsen.

Tabel 4.6 Aanvoer en besomming gemiddeld per vaartuig in 1973 t/m 1975, vrieshektrawlers, motorvermogen 2.000 t/m 2.300 pk

	Totaal		voorlopig		Maarvan wintervisserij		
	1973	1974	1974	1975	1973	1974	voorlopig 1975
Aanvoer in kantjes							
Maatjesharing		56		95	-	-	-
Volle/iijle/steurharing	426	2.954		3.255	474	2	44
Gezouten makreel etc.	113	235		592	39	-	266
Gezouten haring vrachтваart	-	171		-	-	130	-
Totaal kantjes	5.473	3.416		3.942	513	132	310
Aanvoer in kg							
Gezouten haring	537.881	301.220		335.429	47.388	180	4.421
Gezouten makreel etc. 1)	10.889	22.361		56.325	3.730	-	25.158
Verse haring	258.566	122.798		37.287	9.689	10.685	354
Verse makreel	285.413	128.530		117.628	231.927	86.946	112.305
Verse vis	170.800	189.731		218.333	162.319	167.414	213.178
Diepgevroren haring	1.444.810	1.349.914		1.224.455	139.283	120.887	60.854
Diepgevroren makreel	304.399	379.469		594.294	243.305	218.380	490.396
Diepgevroren vis	603.789	209.842		197.373	391.116	156.426	93.158
Subtotaal visserij	3.616.547	2.703.865		2.781.124	1.228.757	760.918	999.824
Gezouten haring vrachтваart	-	17.080		-	-	13.020	-
Diepgevroren haring vrachтваart	-	11.169		-	-	6.753	-
Subtotaal vrachтваart	-	28.249		-	-	19.773	-
Totaal visserij en vrachтваart	3.616.547	2.732.114		2.781.124	1.228.757	780.691	999.824
Besomming in g/d.							
Gezouten haring	473.774	305.189		341.174	32.784	148	3.752
Gezouten makreel etc.	7.276	16.540		41.958	2.220	-	19.670
Verse haring	208.156	102.869		27.849	8.164	12.084	326
Verse makreel	98.441	53.722		29.696	80.967	33.827	27.461
Verse vis	159.549	223.866		204.986	150.254	190.429	196.565
Diepgevroren haring	1.621.902	1.737.637		1.719.237	103.966	123.111	70.026
Diepgevroren makreel	188.957	197.990		274.678	153.084	105.238	222.616
Diepgevroren vis	207.013	143.432		136.923	106.725	103.074	50.537
Subsidie experimentele reizen	-	160.000		-	-	160.000	-
Subtotaal visserij	2.965.068	2.941.245		2.776.501	638.164	727.911	590.953
Opbrengst vrachтваart	-	4.000		-	-	2.800	-
Totaal visserij en vrachтваart	2.965.068	2.945.245		2.776.501	638.164	730.711	590.953

1) Ongerekend tot vers gewicht.

2) Exclusief uitkering opvangfondsen.

Tabel 4.7 Technische en economische gegevens gemiddeld per vaarttuig 1973 t/m 1975

	Zijtrawlers			Vrieshektrawlers			Vrieshektrawlers		
	800 - 1.000 pk			1.180 - 1.320 pk			2.000 - 2.300 pk		
	1973	1974	1975	1973	1974	1975	1973	1974	1975
Aantal reisdagen	262	263	259	275	273	268	284	281	288
Aantal reizen	24,5	21,6	18,5	22,5	22,5	19,8	23,0	19,2	18,9
Aantal reisdagen per reis	10,7	12,2	14,0	11,9	12,1	13,5	12,3	14,6	15,2
Aantal opvarenden	12,2	12,0	12,1	14,3	13,9	13,4	15,0	15,4	15,1
Motorvermogen in pk.	994	988	1.000	1.245	1.245	1.245	2.000	2.060	2.043
Inhoud casco in b.r.t.	312	316	324	360	360	360	454	463	467
Lengte casco in meters	41	41	41	45	45	45	51	51	51
Ouderdom casco in jaren	10,8	11,5	11,3	7,6	8,6	9,6	1,5	1,6	2,1
Ouderdom motor in jaren	10,4	11,0	12,1	7,6	8,6	9,6	1,5	1,6	2,1
<hr/>									
Vervangingswaarde schip en motor (mln. gld.)	2,0	2,4	2,7	2,9	3,5	3,8	3,9	4,9	5,4
Gemiddeld geïnvesteerd vermogen (mln. gld.)	0,9	1,1	1,3	1,5	1,8	2,0	2,1	2,6	2,8
Gage, garantieloon etc. matroos (1.000 gld.)	27,6	31,4	31,0	31,5	34,6	36,8	47,6	48,0	49,4
waarvan wintervisserij	7,5	9,1	9,8	8,5	10,4	8,9	11,4	12,1	12,1
Toegevoegde waarde per manjaar (1.000 gld.)	28,9	37,4	10,0	51,4	49,9	33,9	95,2	84,6	71,0

Summary

This report informs about costs, earnings, landings grossings and fishing regions of the Dutch middle-water fisheries, especially in 1974 and 1975. The middle-water fisheries were organized in 14 companies in 1975 involving 44 vessels at the end of that year (1974 16 companies, 68 vessels). In 1975 28 sidetrawlers were put out of service as a result of big losses, governmental reorganization schemes and coming quota systems. At the end of 1975 the fleet comprised 29 freezer sterntrawlers (12572 grt., 52300 hp.), 7 sterntrawlers (2041 grt., 7760 hp.) and 8 sidetrawlers (2444 grt., 7850 hp.).

All the sterntrawlers operated on fishinggrounds in the North Sea, the seas around Ireland and the Hebrides and in the English Channel. The sidetrawlers operated in the North Sea, only a small number of them occasionally visited other fishing grounds.

Table 2.3 shows the landings and grossings from 1970 till 1975. Total landings of this branch of fishery rose from 72.8 million kg in 1974 to 83.5 million kg in 1975, the total value of the landed quantity amounted 98.9 million guilders in 1975 (1974: 93.9). Main reason for the fall down in landings in 1974 were the disappointing fisheries on herringgrounds outside the North Sea. The importance of the fishing regions is shown in table 2.2. The table learns that in 1974 67% and in 1975 48% of the gross receipts of the middle water fisheries was obtained in the North Sea.

Costs, especially the costs of fuel, gear and the costs of investments in recent years kept rising rather alarming, causing net results falling behind the development of gross receipts. Those trends resulted in a net loss of the whole fleet of 9.5 in 1974 and of 12 million guilders in 1975.